

Kaupunkistrategian toteutuksen eteneminen kaupunginkansliassa

Rahoitusjohtaja Tuula Saxholm

Helsinki

Kaupunkistrategia ja toteuttamisen painopisteet kaupunginkansliassa

Maailman toimivin kaupunki

- Johtamisen, toimintakulttuurin ja osallistumisen parantaminen

Kestävän kasvun turvaaminen kaupungin keskeisin tehtävä

- Elinkeinokehitys, asuntopolitiikka ja aluerakentaminen

Uudistuvat palvelut

- Digitaalisuus, yrityspalvelut ja työllisyyspalvelut

Vastuullinen taloudenpito hyvinvoivan kaupungin perusta

- Kaupungin talouden ja toiminnan kokonaisohjaus

Helsinki vahvistaa ja monipuolistaa edunvalvontaansa

- Edunvalvonta, viestintä ja brändi

Vastuullinen taloudenpito hyvinvoivan kaupungin perusta

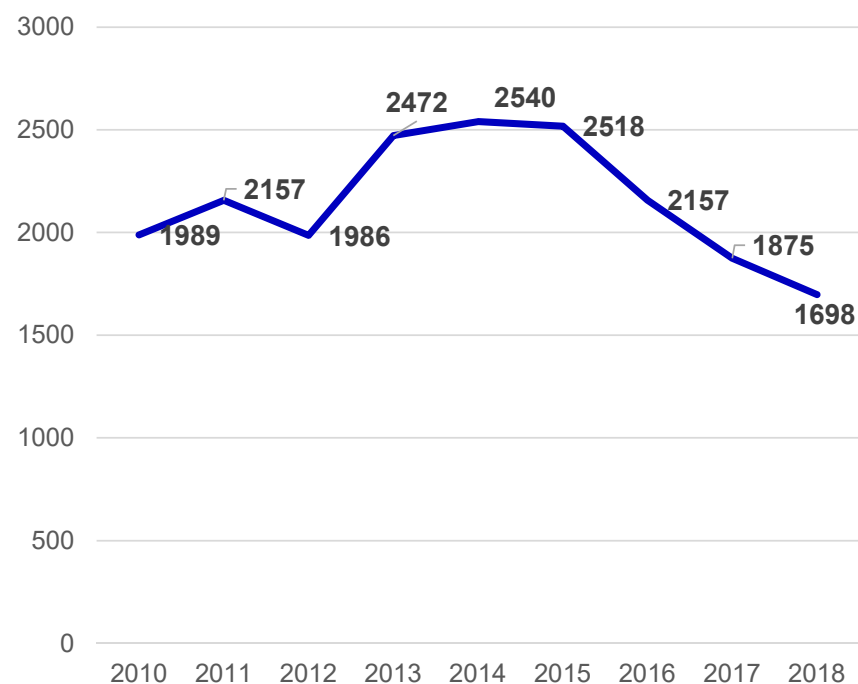
Kaupunkistrategian taloustavoitteiden toteutuminen: lainat ja investoinnit

- Uusiin haasteisiin varaudutaan **mitoittamalla kokonaisinvestoinnit tasolle**, joka kyetään rahoittamaan strategiakaudella tulorahoituksella siten, **ettei lainakanta asukasta kohden kasva**

Osatekijät kehitykseen

- Toimintamenot kasvaneet maltillisesti
- Ansiotuloveropohja on kasvanut
- Yhteisöveropohja kehittynyt hyvin
- Maanmyyntitulot

Helsingin lainakannan kehitys euroa/asukas
→ Toteutuu

→ Toteutettu talousarvioiden 2018 ja 2019 valmistelussa

Kaupunkistrategian taloustavoitteiden toteutuminen: tuottavuus

- Organisaatiouudistuksen mahdollistama toimintojen tehostuminen hyödynnetään siten, että **kokonaistuottavuuden 0,5 % vuotuisella nousulla katetaan osa väestönlisäyksen aiheuttamasta toimintamenojen lisäystarpeesta.**
- Helsinki tavoittelee yksikkökustannuksissa muiden suurten kaupunkien keskiarvoa.

→ 2018 toteutui

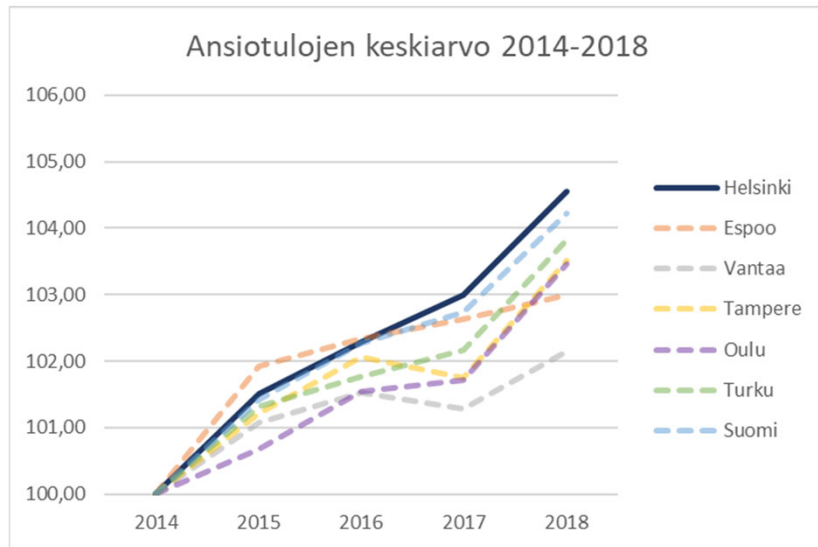
- Strategiatavoitteen mukainen menokasvu 2,0 % (tavoite 2,17 %)

→ 2019 ennusteen mukaan ei toteutuisi

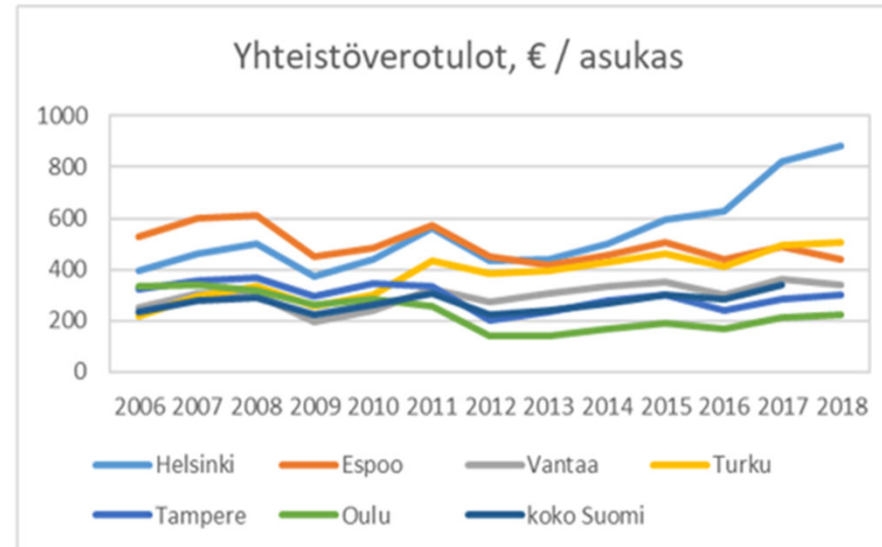
- Toimintamenot ylittäisivät TA 2019:n noin 58 milj. eurolla

→ **Vertailtavuus kaupunkien välillä hankalaa; kokonaismenojen tasolla menokasvu ollut muita kaupunkeja matalampaa**

Ansiotulo- ja yhteisöveropohja on kasvanut viime vuosina paremmin kuin maassa keskimäärin

- Helsingin kunnallisverotilitysten kehitys oli parempi kuin maassa keskimäärin, vaikka Helsinki alensi veroprosenttiaan
- Eniten ansiotuloja saavan neljänneksen tulot kehittyneet muuta maata myönteisemmin

- Finanssisektori keskittynyt Helsinkiin
- Peliteollisuuden valopilkut
- Muiden toimialojen kehitys on ollut suhteellisesti heikompaa

Strategian mittarit: Vastuullinen taloudenpito

2018

Taloudellisesti kestävä kehitys

Taloudellinen kokonaistuottavuus (Tilinpäätös 2018)

3 832 500 000 €

saavuttaa tavoitteen
vuotuisesta 0,5 %
tuottavuuden kasvusta

Investointien tulorahoitusprosentti (vuosikate/investoinnit, Tilinpäätös 2018)

123 %

+51 %-yks.
enemmän kuin
talousarviossa 2018

Työllisyysaste (2018)

74,0

+1,6 %-yks.

enemmän kuin vuosi
sitten

Lainakanta euroa/asukas (Tilinpäätös 2018)

1 698

-177 € /as.

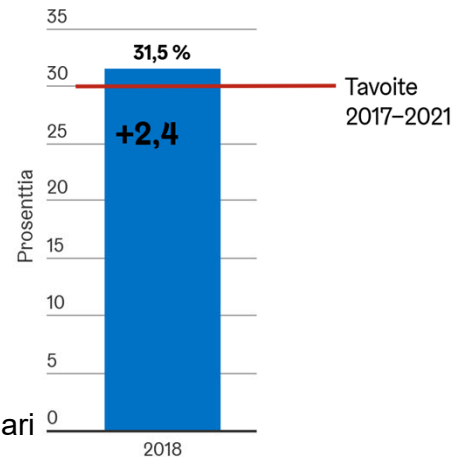
vähemmän kuin
vuosi sitten

13.6.2019

Valtuustoseminaari

Yhteisöveron jako-osuus (2018)

Kassan riittävyys, päivää (Tilinpäätös 2018)

91

Tavoite on vähintään 50 päivää

Strategian mittarit: Vastuullinen taloudenpito

2019

Taloudellisesti kestävä kehitys

Taloudellinen kokonaistuottavuus (Ennuste 1/2019)

4 071 545 000 €

Ei saavuta tavoitetta
vuotuisesta 0,5 %
tuottavuuden kasvusta

Investointien tulorahoitusprosentti
(vuosi-kate/investoinnit, Ennuste 1/2019)

82 %

-5 %-yks.
vähemmän kuin
talousarviossa 2019

→ Ennusteen 1/2019 mukaisilla luvuilla mittareissa ei päästä tavoitetasoon

→ Toimintamenot ylittäisivät TA 2019:n noin 58 milj. eurolla

Kaupunkikonsernin rakenteen tarkastelu

Johtamisjärjestelmän ja toimialamallin arviointikokonaisuus

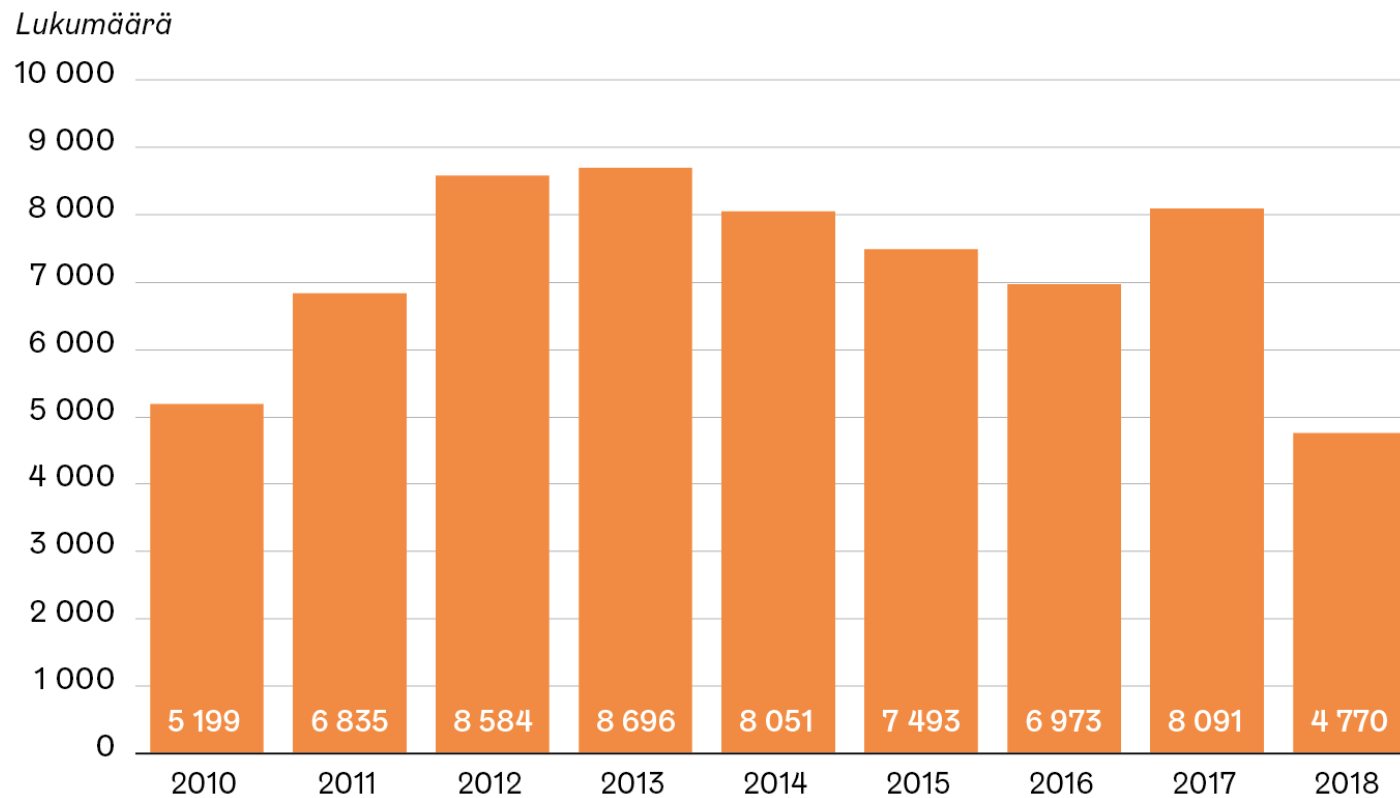
- Tuotettu kanslian johdolla yhteistyössä kaikkien toimialojen ja kumppaneiden kanssa

Konserniohjaus

- Tapahtumasäätiö aloitti toimintansa 2019 alussa
- Kaupunkikonsernin hyvän hallinto- ja johtamistavan uudistaminen
- HKL:n organisaatiomuodon selvitys valmistumassa
- Tytäryhteisökohtaiset omistajastrategiat valmisteilla

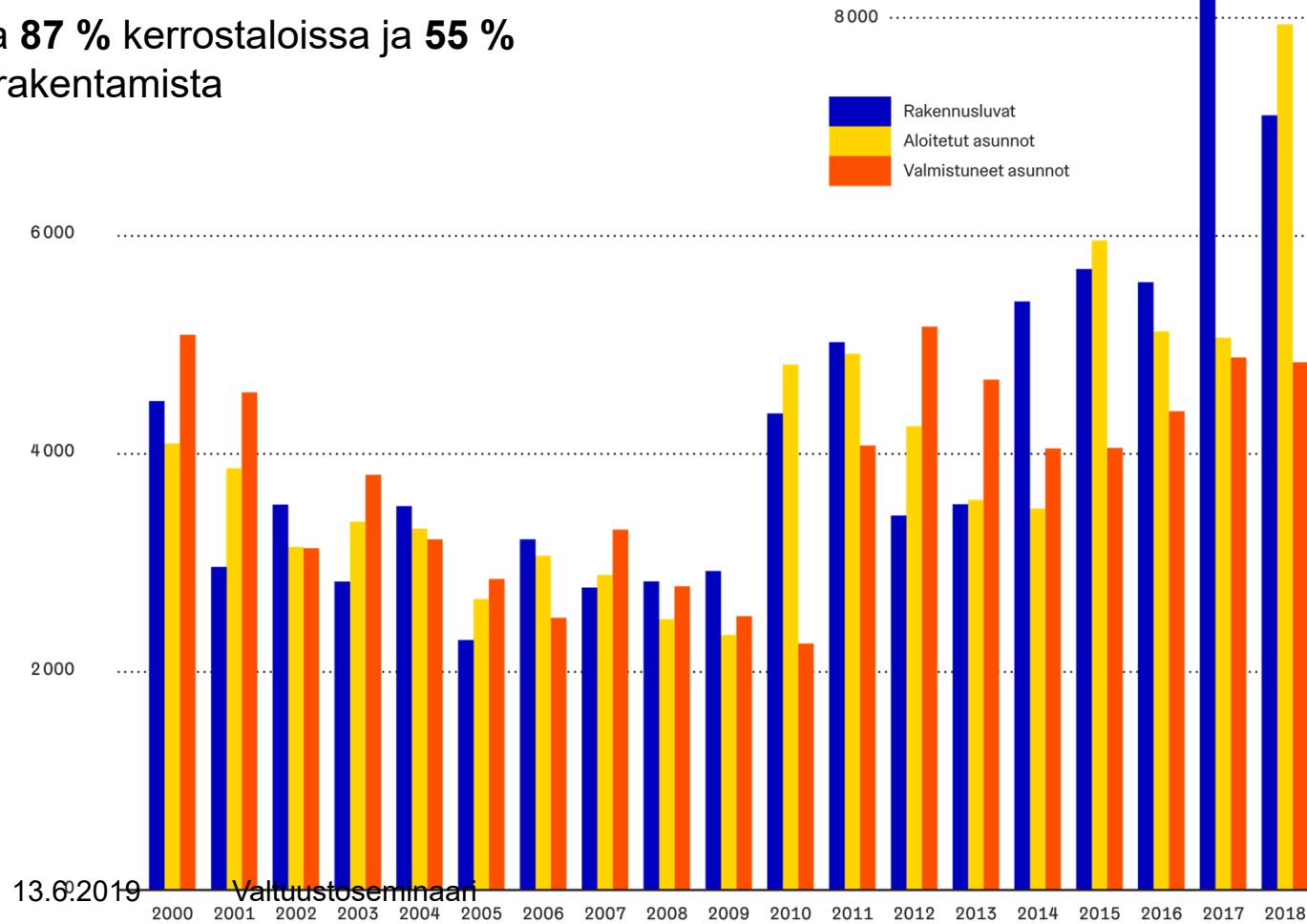
Kestävän kasvun turvaaminen kaupungin keskeisin tehtävä

Helsingin väestönkasvu 2010–2018

Asuntorakentaminen Helsingissä 2000-luvulla

- Vuonna 2018 asuntoja alkoi **7 954** valmistui **4 843**
- Asunnoista **87 %** kerrostaloissa ja **55 %** täydennysrakentamista

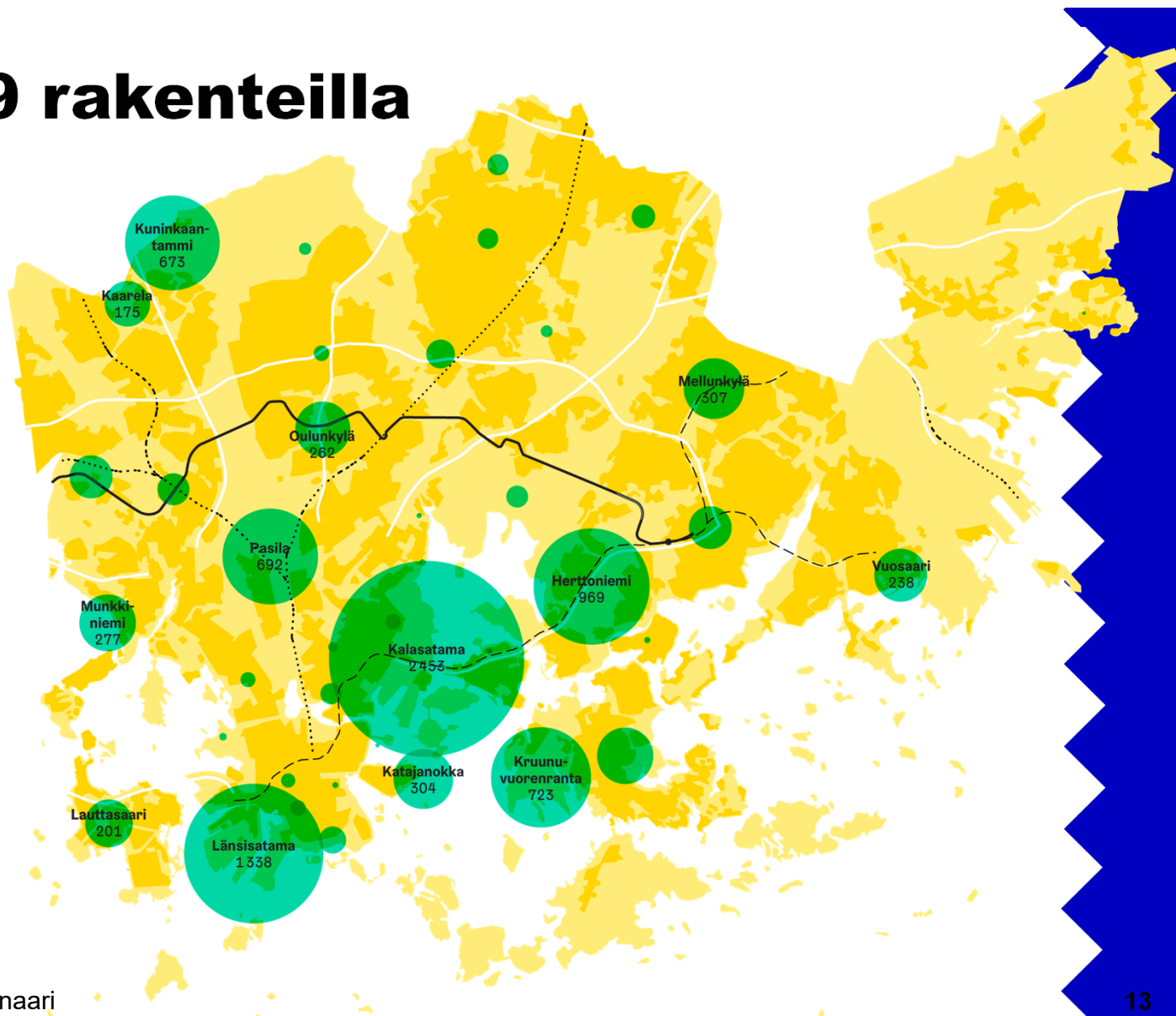

Kesäkuussa 2019 rakenteilla ennätyselliset 10 000 asuntoa

Tilanne 11.6.2019

Alkanut	2 808 asuntoa
Valmistunut	2 768 asuntoa
Luvitettu	3 175 asuntoa

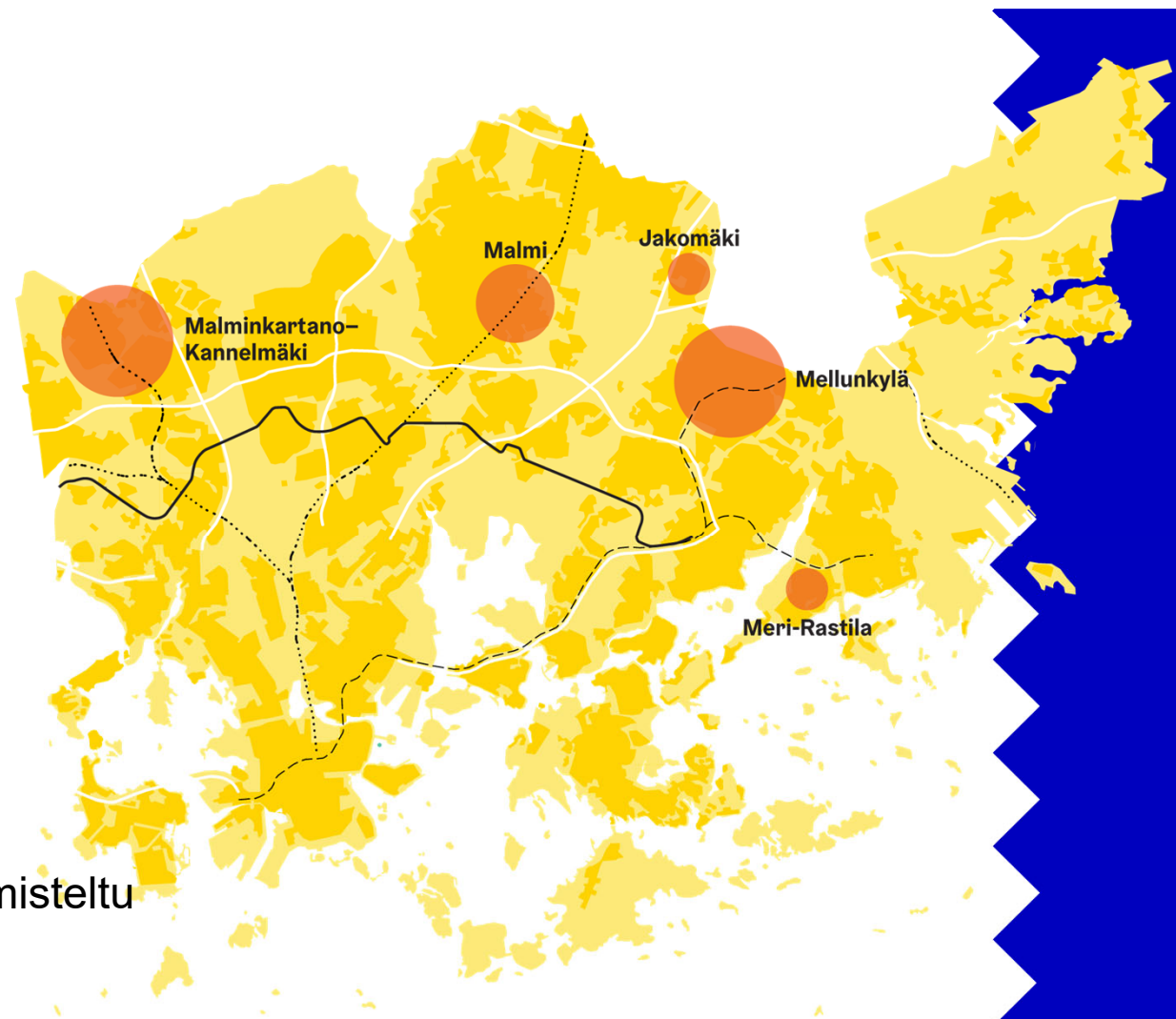
Asuntorakentamisen suhdanne ei näytä heikentyneen Helsingissä!

Segregaation ehkäiseminen ja hyvinvoinnin edistäminen

Kaupungin toimien vaikuttavuuden vahvistamiseksi aloitettu kaupunki uudistusprojektien valmistelu

HYTE –koordinaatio ja johtamisrakenne on käynnistynyt. Hyvinvointisuunnitelma on valmisteltu yhteistyössä toimialojen kanssa valtuuston päätettäväksi

Turvallisuus parantunut

Strategiamittarit

Omalla asuinalueella liikkuminen viikonloppuiltaisin turvallista (2018)

81 %

4 %-yks. enemmän kuin vuonna 2015

Helsingin keskustassa liikkuminen viikonloppuiltaisin turvallista (2018)

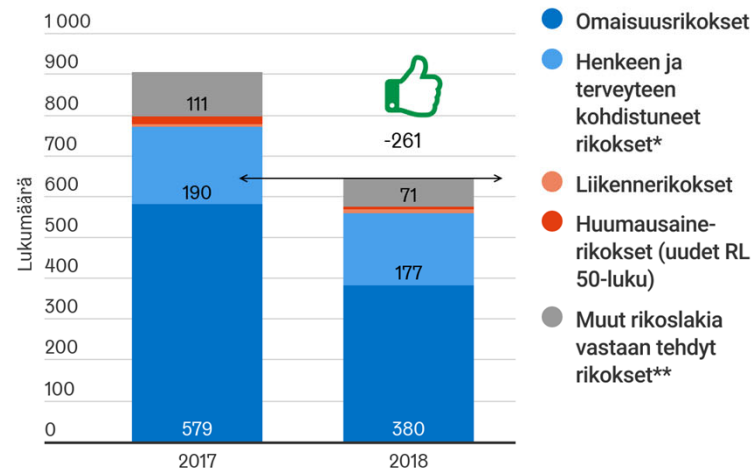

65 %

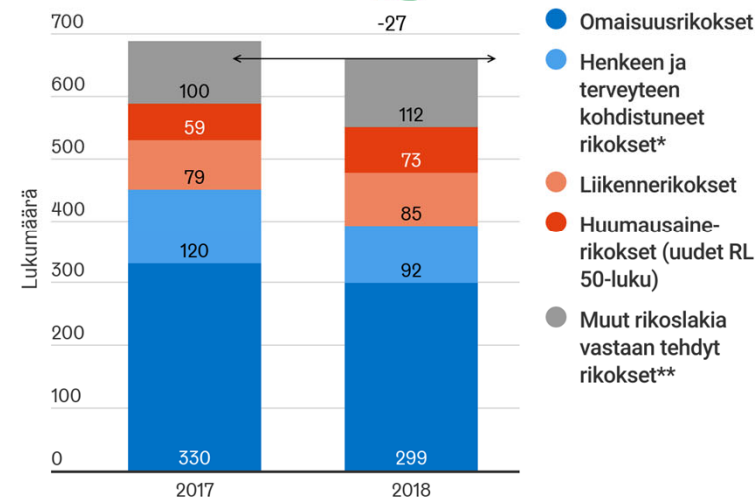
6 %-yks. enemmän kuin vuonna 2015

Rikoksilla oirehtivien nuorten määrä 2018

Alle 15-vuotiaat

15–17-vuotiaat

Alle 15-vuotiaat

236

Suhteutus Helsingin 10–14-vuotiaaseen väestöön (1/10 000) vuonna 2018

15–17-vuotiaat

424

Suhteutus Helsingin 15–17-vuotiaaseen väestöön (1/10 000) vuonna 2018

* Sisältää seksuaalirikokset. ** Sisältää rikokset oikeudenkäyttöä, viranomaista ja yleistä järjestystä vastaan, rikokset rikoslain 42, 43 ja 44 lukua vastaan sekä muita rikoslakia vastaan tehtyjä rikoksia.

Kansainvälisesti houkutteleva Helsinki

STRATEGIAN ALKUKAUSI

- Helsingin sijoittuminen neljässä kv. vertailussa pysyy vähintään samana (toteutuu)
- Yöpymisten kasvuvauhti ei yhtä kovaa kuin Tukholmassa ja Kööpenhaminassa (HKI -0,2 %, Tukholma 2,8 %, Kööpenhamina 7,5 %)
- Kansainvälisen toiminnan painopisteet Khn elinkeinojostossa 10.6.2019

Helsinki

13.6.2019

Valtuustoseminaari

Yöpymisten kasvuvauhti oli todella suurta 2017,

16,7 %

ja lähes pysyttiin samalla tasolla.

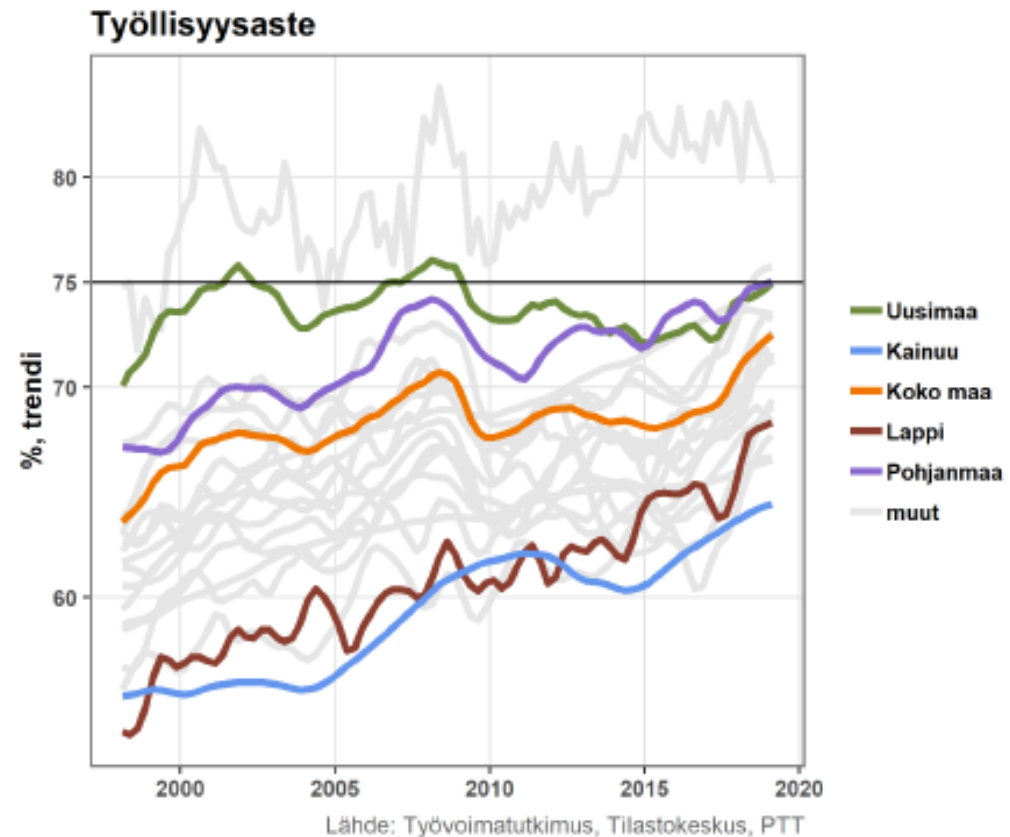
Vuoden 2019

Tilanne näyttää todella positiiviselta.

Osaavan työvoiman Helsinki: Työllisyys ja työperäinen maahanmuutto

STRATEGIAN ALKUKAUSI

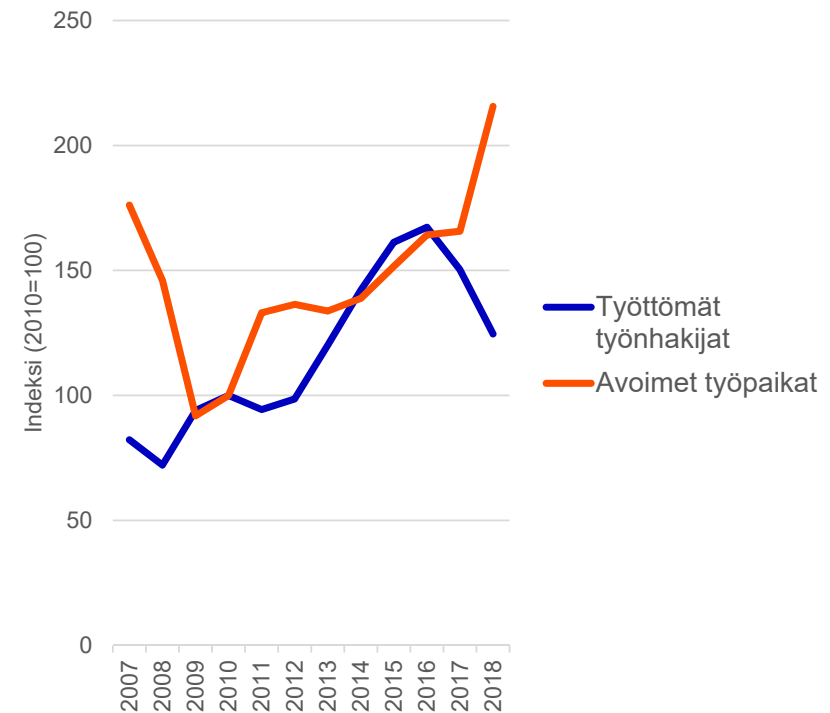
- Hyvää kehitystä: Työllisyysaste oli 74 % (2018)
Työttömyysaste 8,6 % (4/2019)
- Pitkäaikaistyöttömien määrä vähentynyt selvästi: 10 207 (4/2019, vrt. 15 992 4/2017)

Osaavan työvoiman Helsinki: Työllisyys ja työperäinen maahanmuutto

FOKUS TULEVALLA KAUDELLA

- Kohtaanto-ongelmiin puuttuminen.
- Työperäistä maahanmuuttoa on lisättävä ja huolehdittava täällä jo olevien vieraskielisten työllistymisestä
- Työmarkkinoiden kuntaosuus 60 milj. – haasteena erityisen vaikeasti työllistettävät.
- Työn ja koulutuksen ulkopuolella olevia nuoria on edelleen 6,6 % (4/2018).
Tavoitteena lisätä ohjaamotoiminnan volyymia.

Alusta uudelle ja kasvavalle liiketoiminnalle: yritykset, palvelut, kokeilut

STRATEGIAN ALKUKAUSI

- **Yksityisen sektorin työpaikkamäärän kasvu** on ollut yli kaksi kertaa kaupungin väestön kasvua nopeampaa.
- **Yli 200 tapahtumaa** yhteistyökumppanien kanssa esim. Helsinki Startup Day. Startup-ekosysteemiä tukeva toimintamalli terveys-, opetus- ja digi-sektoreilla.
- **Yritysneuvonnan kautta perustettujen yritysten määrä** kasvoi ennätyselliseen 1 180 yritykseen 2018

Alusta uudelle ja kasvavalle liiketoiminnalle: yritykset, palvelut, kokeilut

- **Kehitetty kaupunkitasoista toimintamallia kokeiluille.** Käynnissä n. 100–150 kokeilua/innovatiivista hankintaa Helsingin alustoilla esim. Älykäs liikkuminen, oppimisympäristöt, sotepalvelut, smart&clean
- **Yritysmuutosmyönteisyys:** Yritysten halukkuus suositella Helsinkiä on kasvanut.

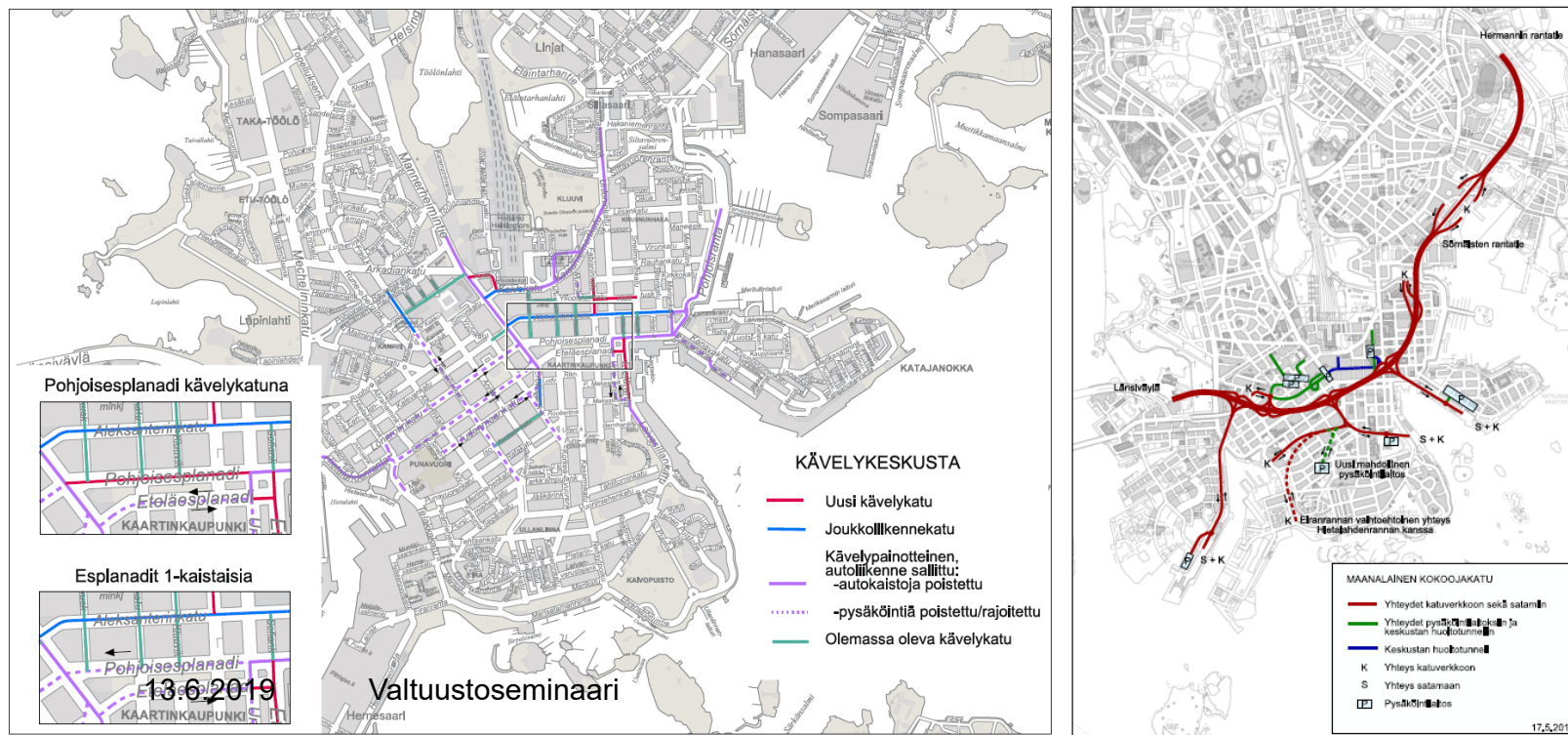
FOKUS TULEVALLA KAUDELLA

- Toimeenpannaan kokeilualustamalli.
- Maria 01:n uuden kasvuyrityskampuksen onnistuminen.
- Yritysmuutosmyönteisyys kaupungissa.

Kävelykeskustan laajentaminen ja maanalainen kokoojakatu

- Elokuu 2019: Ideavaiheen tulokset tiedoksi ja yleissuunnitteluun etenevät ratkaisut päätöksentekoon (kaupunkiympäristölautakunta)

Projektin eteneminen

Syksy 2019 ja kevät 2020

Laadittavat selvitykset

Kävelykeskustan yleissuunnitelma

Maanalaisen kokoojakadun rakennetekninen yleissuunnitelma

Maanalaisen kokoojakadun riskianalyysi

Vaikutusten arviointi

Tienkäyttömaksut ja niiden toteutustavat

Erilaiset rahoitusmallit

Toukokuu 2020

Yleissuunnittelun **tulosten ja edellytysten arviointi** sekä **päätös jatkotoimenpiteistä** (kaupungin johtoryhmä, kaupunkiympäristölautakunta, kaupunginhallitus, kaupunginvaltuusto)

Uudistuvat palvelut

Digitalisaatio palvelujen uudistamisessa

Yhdessä maailman parhaiten digitalisaatiota hyödyntäväksi kaupungiksi maailmassa

Digitalisaatio-ohjelma

- Digitalisaatio-ohjelman tavoitteet ja laajuus hyväksytyt kaupungin johtoryhmässä
- Digitaalinen johtoryhmä perustettu
- Liikelaitosten johtoryhmä perustettu
- Rahoitus vuodelle 2019 uudelleen kohdentamalla nykyistä rahoitusta
- Muutostoimisto toiminnassa
- Suurin osa hankkeista käynnistetty
- Viestintä: <https://digi.hel.fi/>

Digitalisaatio-ohjelma: Palvelutarvetta ennakoiva kaupunki

Miksi?

Kaupunkistrategia

Maailman
toimivin
ja parhaiten
digitalisaatiota
hyödyntävä
kaupunki

Mitä?

Strategiset tavoitteet

Asiakasnäkökulma

Proaktiivinen ja kohdennettu asiakkaan palveleminen

Kaupunkilainen vaikuttaa siihen, miten hänestä kerättyä dataa hyödynnetään

Automaatio ja itsepalvelukanavat mahdollistavat palveluiden 24/7 saatavuuden ja skaalautumisen

Mahdollistajat

Datavetoinen kaupunki: Johtaminen, päätöksenteko ja palvelukehitys datan avulla

Digitaalinen kaksonen: Helsinki tuottaa, hyödyntää ja jakaa maailman parasta avointa dataa

Kaupunki hyödyntää alustatalouden mahdollisuuksia, palvelut tuotetaan ekosysteemin avulla

Kenelle?

Vaikutus eri asiakasryhmille

Kaupunkilaiset saavat halutessaan palvelua proaktiivisesti ja henkilökohtaisemmin, usein ilman lomakkeiden täyttöä. Digitaaliset palvelut ja niiden tuki ovat saatavilla 24/7.

Työntekijöillä on enemmän aikaa ihmisten kohtaamiseen, koska rutiininomaiset tehtävät on automatisoitu. Toimintaa voidaan kohdentaa sinne missä on suurin palvelutarve.

Johdolla on käytössään reaaliaikainen tilannekuva päätöksenteon tukena. Toiminnan vaikutuksia voidaan ennustaa datan avulla

Yritykset ja yhteisöt ovat saumattomampi osa kaupungin palvelutuotantoa.

Matkailijat löytävät helpommin kaupungin palvelut, myös virtuaalisesti

Miten?

Kehittämisen kulmakivet

A

Digitaaliset kaupunkilaispalvelut

B

Asiakaslähtöinen ketterä kulttuuri

C

Data, tekoäly ja robotisaatio

D

Digitaalinen perusta

E

Digitaalisten palveluiden johtamisjärjestelmän uudistaminen

Kärkihankkeet

A1: Esiopetuspaikka proaktiivisesti
A2: Proaktiivinen terveyshyötyarvio
A3: Nuorten syrjäytymisen ehkäiseminen
A4: Tila- ja resurssivarauspalvelut ja Helsinki App
A5: Digitaaliset osallistumispalvelut
A6: Kaupunkilaisprofiili ja oma.helsinki
A7: Alusta-arkkitehtuuri
A8: Kanavastrategian ja domain-politiikka
B1: Asiakaskokemuksen kehittämisen tuki
B2: Kokeilukulttuurin edistäminen
C1: Datastrategia
C2: Datan ja tekoälyn eettiset periaatteet
C3: Data- ja IoT-alustat ja tavoitearkkitehtuuri
C4: Api-linjaukset ja hallinta
C5: Analytiikka ja mittaus ja datan hyödyntäminen
C6: Digitaalinen kaksonen
C7: Robotisaation hyödyntäminen
D1: Yksi turvallinen verkko ja infrastruktuuri
D2: Modernit pilvipohjaiset toimistotyövälineet jokaiselle työntekijälle
D3: Sovellusportfolion rationalisointi
D4: Yhteinen palvelukanava työasematuella
D5: Monikanavainen asiakastuki
E1: Digitalisaatio-osasto
E2: Digitaalinen johtoryhmä
E3: Yhteiset infra- ja tukipalvelut keskitetysti
E4: Muutos toimisto ja muutosjohtamisohjelma
E5: Kustannusseuranta ja raportointi

Edellytykset: Henkilöstön osaamistason nostaminen, kulttuurin uudistuminen, uudet toimintatavat ja toimivat työkalut
Päällekkäisen tekemisen karsiminen ja fokuointi.

Arvot: Asukas- ja käyttäjälähtöinen, avoin, osallistava ja läpinäkyvä

Helsinki

Hallinnon digitalisaatio

Toimialamalli on edistänyt hallintomenettelyn yhtenäistämistä

- Päätösvalmistelun, asianhallinnan, toimielinten hallinnoinnin sekä luottamushenkilöiden palveluiden yhtenäistäminen

Tulevat painotukset

- Hallintoasian elinkaaren yhtenäisyys vireilletulosta säilyttämiseen mahdollistaa paremman asiakaspalvelun ja lisää läpinäkyvyyttä
- Tiedonhallintalain mukainen tiedonohjaussuunnitelma valmistuu 2019 ja tukee datastrategian muodostamista
- Tietosuojaa kehitetään rinnan digikehittämisen kanssa

Osallisuus

Toteuttaminen edennyt

- Osallisuus- ja vuorovaikutusmallin toimeenpano on käynnistynyt koko kaupungissa
- Stadiluotsit
- Osallistuvassa budjetoinnissa saatiin liki 1300 ehdotusta

Valtuustokauden jälkipuoliskolla

- Osallisuusmallin kehittäminen
- Osallistuva budjetoinnin mallin yksinkertaistaminen

Merellisten palvelujen uudistaminen

Kaupunkiyhteinen strategiahanke

Helsingin merellinen strategia hyväksyttiin 11.3.2019

STRATEGIAN ALKUKAUSI

- Aloitettu Helsinki Biennaalin 2020 onnistumisen kannalta keskeiset etapit: vesiliikenne, lähtöportit, saariston palvelut, vastuullisuus.
- Saarien kaavojen toteutus on saatu alkuun.
- Kumppanien sitouttaminen ratkomaan vesiliikenteen ja merellisen huollon kysymyksiä.
- Konkreettisia tekoja (kaupunkiveneet, HSL reittiopas,) helsinkiläisten iloksi ja hyödyksi.

Helsingin merellisen strategian tavoitteet:

- Helsinki on vetovoimainen ja toimiva merikaupunki
- Merelliset palvelut ja virkistymismahdollisuudet ovat kaikkien ulottuvilla
- Helsinki vaalii meriluontoaan

Merellinen strategia

Fokus kauden jälkipuoliskolla

- Kehitettävää yhteistyökäytännöissä, esim. markkinavuoropuhelu
- Merellistä prosessia tulisi vahvistaa kaikilla toimialoilla ja erityisesti niiden rajapinnoissa: strategisista linjauksista, suunnitteluun, budjetointiin ja hankkeistukseen.

Sisäisten palvelujen uudistaminen

Henkilöstö

Missä on onnistuttu?

HR-palveluiden ja -tietojärjestelmien digitalisaatio etenee

- HR-perusprosessien toimintatapamuutos osana HIJAT2 -versiopäivitystä
- Rekrytointijärjestelmän toteutusprojekti
- Osaamisen ja suorituksen johtamisen järjestelmän hankinta
- Tulosten ja hyvien työsuoritusten palkitsemista on kehitetty
 - Uudet kertapalkitsemisen periaatteet käytössä.
 - Kertapalkitsemiseen on varauduttu talousarviossa.
 - Tulospalkkiojärjestelmä uudistettiin uuden johtamisjärjestelmän mukaisesti
- Henkilöstön Ideapaahtimo-innovaatiopilotti on lähtenyt hyvin liikkeelle

Missä on onnistuttu

VASTUULLINEN, EETTINEN JA KESTÄVÄ TYÖANTAJAPOLITIikka

- Työhyvinvointitoiminnassa ennakoivan työkykyjohtamisen käytännöt
 - Työkykyvalmentajamalli ja korvaavan työn toimintamalli
- Kaupunki edistää toimintakulttuuria, jonka perustana ovat tasa-arvo ja yhdenvertaisuus
 - Yhteinen toimintatapa puuttumiselle epäasiallisen kohtelun tilanteisiin – Sopuisasti Stadissa!
- Henkilöstön uudelleensijoittumisen ja työn tarjoamisen toimintatapa uudistettu
- Kaupungin työnantajakuvan uudistaminen kaupunkibrändin mukaisesti käynnistynyt

Näihin panostetaan lisää

- **Esimiestyön ja johtamisen kehittäminen**
 - Johtamisen tahtotilan määrittely ja sen käytäntöön vieminen
- **Henkilöstön tasa-arvosuunnitelman 2019–2021 valmistumassa**
- **Osaaminen käyttöön Suomessa** -hankkeen tavoitteiden saavuttaminen:
 - Muun kielisten ammattilaisten täydennyskouluttaminen erityisesti Soteen ja Kaskoon.
- **Henkilöstön osallistuminen** on keskeinen tavoite muutosten onnistumisessa, vaatii edelleen laajaa toimintakulttuurin muutosta. Uusia henkilöstön osallistumisen käytäntöjä, myös sähköisiä alustoja.

Helsinki vahvistaa ja monipuolistaa edunvalvontaansa

Missä edetty hyvin

- Kansainvälisessä toiminnassa
 - Kaupungin kestävän kehityksen raportti YK:lle
 - YK:n Healthy Cities Network jäsenyys vireillä
 - New York yhteistyö
 - Yhteistyö Bloombergin säätiön ja Harvardin yliopiston kanssa
 - Kiina-yhteistyö
- Kansallisessa edunvalvonnassa C21-verkosto

Missä edetty hyvin

- Kaupunkistrategian sisäinen ja ulkoinen viestintä
- Viestintäosaston perustaminen
- Brändikonseptin ja markkinointistrategisten linjausten toimeenpanoa ja pilottiprojekteja
- Visuaalisen ilmeen toimeenpano kaupungin peruspalveluissa edennyt tehokkaasti

Yhteenveto

Yhteenveto ja kauden jälkipuoliskon haasteet kanslian vastuualueilla

Maailman toimivin kaupunki

- Palvelujen, henkilöstön ja johtamisen alueella kehittämistyötä runsaasti käynnissä
- Toimintakulttuurin muutos haasteena

Kestävän kasvun turvaaminen kaupungin keskeisin tehtävä

- Asuntotuotanto positiivista
- Segregaatio haasteena

Uudistuvat palvelut

- Yrityspalveluissa positiivinen kehitys, digitalisaatiohankkeet etenevät laajasti
- Työllisyydessä kohtaannon haasteet

Vastuullinen taloudenpito hyvinvoivan kaupungin perusta

- Lainakanta hallinnassa
- Toimintamenojen kasvu on riski

Helsinki vahvistaa ja monipuolistaa edunvalvontaansa

- Helsingin näkyvyys parantunut monilla alueilla
- Riskinä hallitusohjelman linjaukset